3. Zagotavljanje Dostopnosti Gradiv Za Študente s Specifičnimi Učnimi Težavami (SUT)

Podporna Pedagoška Gradiva

Cilj / Učni Cilji

Ta dokument je namenjen podpori vzgojiteljicam in mladinskim delavcem pri izvajanju vključujoče, na zgodbah temelječe okoljske vzgoje, ki zagotavlja smiselno sodelovanje učencev s specifičnimi učnimi težavami (SUT) in različnih starostnih skupin (16–26).

Je eno od treh Podpornih Pedagoških Gradiv, ki zagotavljajo operativna navodila in module, pripravljene za uporabo (na primeru knjige „Vplivneževa Dilema), prilagodljive formalnim in neformalnim kontekstom.

Ta razdelek ponuja praktične smernice za prilagajanje učnih ur, spodbujanje vključujočega dialoga in spodbujanje okoljskega državljanstva s pomočjo dostopne pedagogike.

Z uporabo tega gradiva bodo učitelji in mladinski delavci lahko:

- Prepoznali morebitne ovire, s katerimi se soočajo študenti s specifičnimi učnimi težavami in jih ublažili .
- Uporabili načela dostopnosti v okoljski vzgoji, ki temelji na zgodbah.
- Prilagodili aktivnosti različnim starostnim skupinam (16–20, 21–26, mešane skupine).
- Spodbudili vključujoče razprave o digitalnem vplivu in podnebni odgovornosti.
- Oblikovali akcijsko usmerjene učne izkušnje, ki opolnomočijo vse udeležence

Uvod

Okoljska vzgoja, ki temelji na zgodbah, spodbuja čustveno angažiranost, kritično mišljenje in aktivno državljanstvo. Vendar pa lahko kompleksne pripovedi, abstraktne etične dileme in skupinske razprave ustvarijo ovire za učence s specifičnimi učnimi težavami. Vključenost ni dodatna prilagoditev, temveč temeljno načelo pravičnega izobraževanja.

Ta razdelek zagotavlja:

- Praktične metode vključevanja
- Konkretne strategije za učitelje
- Tri prilagodljive modele učnih ur z uporabo “Vplivneževe Dileme“

Diferencirani pristopi za starostne skupine 16–20, 21–26 in mešane skupine, vključno s študenti, ki se učijo socialnega učenja

- Osredotočeno na študenta
- Multimodalno
- Temelji na raziskovanju
- Usmerjeno v dejanja
- Čustveno varno

Razdelki o Pedagoških Gradivih

Razdelek 1: Metode Vključevanja

Zagotovite smernice in praktične strategije za vzgojitelje in mladinske delavce, da zagotovite, da so vsa učna gradiva, dejavnosti in delavnice dostopna in vključujoča za učence s specifičnimi učnimi težavami.

1. Ključna Načela za Dostopnost

Naslednji razdelek vsebuje splošne smernice za dostopnost. Podrobnejše informacije najdete v Učnem Pripomočku 6: Prilagajanje zgodb različnim učnim slogom & starostnim skupinam (16–26 let) in v Sekvenci 14: Prilagajaje zgodbe za dostopnost in za študente s SUT.

1. **Jasen in Preprost Jezik**
    - Kratki stavki, ena ideja naenkrat
    - Izogibajte se žargonu, metaforam in idiomom, razen če je drugače pojasnjeno
    - Za strukturo uporabljajte naslove, alineje in sezname
    - Označite ključne besede in zagotovite mini slovarček kompleksnih okoljskih izrazov (npr. zeleno zavajanje, blagovna znamka, ekološki odtis)

2. **Vizualna Podpora**
    - Za okrepitev razumevanja uporabite ikone, diagrame, barvno kodiranje ali slike.
    - Vključite podrobne ilustracije za dejavnosti ali navodila
    - Ustvarite konceptualne zemljevide

3. **Dosledna Postavitev in Oblikovanje**
    - Poskrbite za doslednost delovnih listov, diapozitivov ali digitalnih vmesnikov
    - Uporabite predvidljivo navigacijo in jasno razdelitev.
    - Uporabite berljive pisave (npr. Arial, Verdana), najmanj 12–14 točk, povečan razmik med vrsticami in visok kontrast med besedilom in ozadjem. Izogibajte se poravnanemu besedilu, okrasnim ozadjem, pretirani grafiki in predolgim blokom besedila.

4. **Več načinov vključevanja**
    - Študentom omogočite, da se odzovejo pisno, z risanjem, ustnimi razlagami ali v digitalni obliki
    - Zagotovite alternative za branje, poslušanje in praktične dejavnosti
    - Za vsako dejavnost vedno zagotovite vsaj dva načina izražanja
5. **Obvladajte Kognitivno Obremenitev**
    - Naloge razdelite na manjše, zaporedne korake
    - Izognite se nepotrebnim motnjam (animacije, zvoki, utripajoči elementi)
    - Ponovite navodila in preverite razumevanje
    - Vključite strukturirane odmore po vsaki prelomnici pripovedi ali pomembni odločitvi
6. **Aktivna Refleksija in Sodelovanje**
    - Uporabite vizualne spodbude, vodena vprašanja ali miselne vzorce
    - Spodbudite študente, da izrazijo težave ali rešitve v svoji najljubši obliki

2. Praktične Strategije za Učitelje & Mladinske Delavce

Strategija	Kako udejaniti	Opombe / Primeri
Predogled Gradiv	Pred sejo preglejte delovne liste, diapozitive ali digitalna orodja z upoštevanjem prejšnjih načel	Prepoznajte zapleten jezik, dolga navodila ali nejasne naloge
Zagotovitev Podlage	Ustvarite poenostavljena navodila, kontrolne sezname ali predloge	Ponudite začetke stavkov, diagrame ali vizualne namige
Prilagodljivo Združevanje	Strateško združite študente v pare ali skupine	Zmanjšajte pritisk in zagotovite medsebojno podporo
Multimodalna Navodila	Ustno razložite, vizualno prikažite in praktično omogočite vajo	Podprite različne učne sloge in potrebe študentov s SUT

Preverjanje Razumevanja	Prosite študente, naj povzamejo navodila ali ponovijo korake	Lahko je to ustno, pisno ali ilustrirano
Ponavljanje & Prilagajanje	Zberite povratne informacije in prilagodite gradiva	Uporabite opazovanje, preproste obrazce za povratne informacije ali refleksije študentov

3. Vključevanje pozitivnih perspektiv in modelov delovanja

Pri delu na področju okoljskih vprašanj je pomembno obravnavati kritične vidike in problematične posledice podnebnih kriz. Vendar pa učinkovito izobraževanje ni omejeno le na analizo problemov. Da bi preprečili, da bi mladi razvili občutke nemoči ali tesnobe, je koristno v dejavnosti vključiti primere pozitivnih dejanj, krepostne pobude in modele konkretnih sprememb

V kontekstu družbenih medijev na primer obstajajo ustvarjalci, komunikatorji in aktivisti, ki uporabljajo digitalne platforme za promocijo trajnostnega načina življenja, širjenje znanstvenega znanja in mobilizacijo skupnosti. Predstavitev teh primerov kot snovi za razmislek mladim pomaga prepoznati, da so spremembe mogoče in da obstajajo odgovorni načini uporabe digitalnih orodij.

Vključitev trenutkov, posvečenih dobrim praksam, pomaga uravnotežiti kritično analizo s perspektivo, usmerjeno v upanje in delovanje, kar krepi občutek lastne učinkovitosti in motivacijo za sodelovanje.

Razdelek 2: Primeri Modulov

1. Prilagodljivost modulov različnim okoljskim temam

Naslednji trije predlogi za seje uporabljajo zgodbo »Vplivneževa Dilema« kot primer. Ta izbira služi kot konkreten prikaz dela z pustolovsko knjigo. Vendar struktura modulov ni povezana z eno samo temo; zasnovana je bila tako, da se lahko uporablja za vse knjige Green Saga, ne glede na obravnavano okoljsko temo

Ne glede na to, ali gre za poplave, krčenje gozdov, požare, onesnaževanje ali podnebne migracije, izobraževalna logika ostaja enaka. Vsak modul se začne s pripovedno situacijo, ki predstavlja konflikt ali dilemo; nadaljuje se z vodenim branjem in trenutki razjasnitve; spodbuja analizo s strukturiranimi vprašanji; spodbuja osebno in kolektivno refleksijo; in zaključi se s pozivom k konkretnemu ukrepanju.

Kar se od knjige do knjige spreminja, ni struktura, temveč vrsta konflikta. V zgodbi, osredotočeni na digitalno komunikacijo, se dilema lahko nanaša na odgovornost in avtentičnost medijev. V knjigi o poplavah se lahko poudarek premakne na obvladovanje izrednih razmer, preprečevanje ali solidarnost. V zgodbi o krčenju gozdov se lahko pojavi konflikt med ekonomskimi interesi, pravicami lokalnih skupnosti in varstvom ekosistemov.

Za prilagoditev modulov novi okoljski temi je koristno slediti trem preprostim korakom: jasno opredeliti osrednjo dilemo zgodbe; preoblikovati vodilna vprašanja v skladu s tem konfliktom; in povezati končno fazo delovanja z realističnimi in smiselnimi vedenji, povezanimi z obravnavano temo.

Na ta način se ohranja metodološka skladnost v vseh pustolovskih knjigah, hkrati pa se vzgojiteljem in mladinskim delavcem ponuja fleksibilnost, saj lahko prilagodijo dejavnosti in refleksije glede na kontekst, starost skupine in kompleksnost raziskujenega okoljskega vprašanja.

Primer aktivnosti 1 - Uporaba knjige Vplivneževa Dilema s skupino študentov starosti 16-20 let

1. Ogrevanje (15 minut)

Aktivnost: “Kaj bi objavil?”

- Prikažite 3 izmišljene scenarije na družbenih omrežjih, povezane z okoljskimi krizami. Ta dokument vsebuje naslednje primere, vendar bi lahko bil resničen in nedavni primer iz vaše države še boljši!
- Študenti glasujejo anonimno (s kartami ali digitalno anketo).
- Kratka razprava v parih: Zakaj ste izbrali to možnost?

Primer Scenarija 1 – Objava Naravne Nesreče

Vplivnež odpotuje na območje, ki so ga nedavno prizadeli gozdni požari. Posname dramatične posnetke in objavi čustvene videoposnetke, s čimer pridobi veliko sledilcev. Vendar ne donira denarja ali deli preverjenih povezav za podporo. **Vprašanje:** Ali to ozavešča ali izkorišča tragedijo?

Primer Scenarija 2 – Zeleno Zavajanje Ocene Izdelka

Lepotna vplivnica promovira izdelek z oznako “okolju prijazen“. Kasneje sledilci odkrijejo, da je embalažo možno reciklirati, vendar pa so sestavine okolju škodljive. Vplivnica pravi: “Zaupala sem trditvam blagovne znamke.” **Vprašanje**: Kdo je odgovoren za preverjanje okoljskih informacij?

Primer Scenarija 3: Luksuzno Eko Potovanje

Vplivnica na področju trajnosti,je povabljena na luksuzno potovanje, kjer ji eko letovišče v drugi državi krije vse stroške za promocijo. Letovišče trdi, da je okolju prijazno, vendar njena pot vključuje dolg let z visokimi izpusti ogljika. Vplivnica pravi: “Vsaj promoviram zeleno poslovanje “. **Vprašanje:** Ali promocija eko turizma odtehta okoljske stroške potovanja tja?

Na koncu knjige je nekaj vprašanj, na katera je treba odgovoriti. Glede na čas naj

vsaka skupina odgovori na vsa vprašanja ali pa jih razdeli. Nato se ponovno združite v celoto in vsaka skupina naj ustno predstavi svoje prispevke.

4. Podaljšek Okoljske Akcije (30 minut)

Preoblikujte skupine in jih prosite, naj si zamislijo objavo na družbenih omrežjih (lahko v kateri koli obliki, fotografiji, videoposnetku, mini podcastu ...), da bi oblikovali mini »objavo o okoljski ozaveščenosti« za svojo skupnost (odvisno od tega, ali so v šoli ali drugem okolju), navdihnjeno s tem, kar so se naučili od skupine.

Uporabite lahko Učni Pripomoček 7: Vodenje Razprav v Mladinskih Skupinah in Izzovov Reševanja Problemov.

Primer aktivnosti 2 - Uporaba knjige Volivneževa Dilema s skupino študentov starosti med 21 in 26 let

1. Kontekstualno Uokvirjanje (15 minut)

Namig za diskusijo: “Ali je podnebni aktivizem združljiv s kulturo vplivnežev?”

- Če je skupina majhna, spodbudite odprto razpravo/debato.
- Če je skupina večja, spodbudite razpravo/debato v parih ali trojicah.

Glavne refleksije zapišite na samolepilni listek.

2. Analitično Branje (30 minut)

Oblikujte skupine do 4 udeležencev, ki preberejo knjigo Vplivneževa Dilema. Poskrbite, da boste v skupini spodbujali pravično sodelovanje.

Udeleženci analizirajo:

- Dinamiko Moči
- Manipulacijo občinstva
- Avtentičnost v primerjavi z blagovno znamko
- Strategije okoljskega sporočanja

Uporabite sledeči vodilni okvir:

- Kaj je osrednja dilema?
- Kdo ima koristi?
- Kdo je oškodovan?

- Kateri sistemski pritiski obstajajo?

Spet se zberite kot celotna skupina in razpravljajte o odgovorih. Vrnite se k objavi in preverite, ali prvo vprašanje odraža analizo.

3. Vaja Identitete & Odgovornosti (25 minut)

Vsak udeleženec ima individualno trenutek za razmislek, da izpolni naslednje:

- Moje trenutno okoljsko stališče:
- Moja digitalna prisotnost:
- Moja odgovornost kot komunikatorja:
- Eno protislovje, ki ga prepoznam:

Poskrbite, da ta dejavnost ne bo vzbujala obsojanja ali krivde, temveč zgolj individualnega priznanja. V prostoru ustvarite varno okolje za izmenjavo težav in paradoksov. Udeležence ne silite, da delijo svoje odgovore.

4. Načrtovanje Aktivnosti (45 minut)

Udeleženci lahko v skupinah oblikujejo “Listino trajnostnega vplivneža“

- Kaj naredi okoljsko komunikacijo pristno?
- Katerim oblikam zelenega zavajanja se moramo izogniti?
- Kako lahko vplivneži zmanjšajo svoj okoljski odtis?
- Kakšno odgovornost prinaša digitalna prepoznavnost?

Vsaka skupina ustvari vizualni ali strukturiran grafikon, ki vključuje:

1. *Temeljna načela*
2. *Smernice za vsebino*
3. *Vedenjske zaveze*
4. *Prakse sodelovanja v skupnosti*

Poleg tega udeleženci oblikujejo: “Odgovorno digitalno kampanjo “.

Ta vključuje:

- Osrednje sporočilo
- Ciljno publiko
- Etične zaščitne ukrepe
- Trajnostne zaščitne ukrepe

Namen te dejavnosti je razviti domišljijo študentov o tem, kaj bi se dalo storiti. Spodbudite udeležence, naj se ne omejujejo, tudi če naletijo na strukturne ovire.

4. Sprehod po Galeriji (20 minut)

Skupine predstavijo svoje rezultate. Sovrstniki podajo povratne informacije, tako da navedejo:

- 1 Moč
- 1 Vprašanje
- 1 Predlog

Povratne informacije lahko podate prek listkov, samolepilnih papirčkov, digitalne oblike, kot je Kahoot, emojijev ...

Uporabite lahko Učni Pripomoček 7: Vodenje Razprav v Mladinskih Skupinah & Izzivov Reševanja Problemov.

Primer aktivnosti 3 - Uporaba knjige Vplivneževa Dilema z mešano skupino (16–26 let) + Študenti s SUT.

1. Vizualni Uvod v Zgodbo (15 minut)

Namesto da začnete z branjem:

- Vizualno prikažite zemljevid značajev in konflikt (lahko jih ustvarite z uporabo Aktivnosti 1 in 2 iz Sekvence 3: Ustvarjanje Protagonista “Podnebnega Heroja”)
- Vprašajte: ”O čem mislite, da govori ta zgodba?”

Napovedano sodelovanje zmanjša tesnobo.

2. Skupno Branje s Premori (25 minut)

Projecirajte knjigo na ekran in jo preberite v celotnem razredu. Udeleženci lahko berejo na glas izmenično, vendar to ni obvezno. Za sprejemanje odločitev naj skupina hitro dvigne roke in glasuje. Poskrbite, da boste prekinili branje in pojasnili spremembo pri vsakem poglavju,skupina pa naj skupaj povzame dejanja.

3. Vključujoč Skupinski Projekt (40 minut)

Aktivnost: “Oblikujte Odgovorno Vplivnico ” (lahko uporabite Sekvenco 3: Ustvarjanje protagonista “Podnebnega Heroja”)

Razdelite mlade v skupine, pri čemer pazite, da so v vsaki skupini zastopane in porazdeljene starostne skupine in različne moči.

Vsaka skupina ustvari:

- Profil
- Vrednote
- Okoljsko stališle
- Komunikacijsko strategijo

Možni izdelki:

- Poster
- Kratka predstava
- Zvočna predstavitev
- Digitalni osnutek

Vloge v skupini:

Vsak udeleženec naj prispeva k vsebini in idejam, vendar se vloga lahko določi glede na spretnosti in močne strani. Na primer: vizualni oblikovalec, predavatelj, zapisovalec itd.

4. Sprehod po Galeriji (20 minut)

Skupine predstavijo svoje rezultate.

Sovrstniki oddajo povratne informacije in omenijo:

- 1 Moč
- 1 Vprašanje
- 1 Predlog

Povratne informacije lahko podate prek listkov, digitalnih oblik, kot so Kahoot, emoji ...

5. Skupinska Refleksija (20 minut)

Na koncu lahko kot zaključno aktivnost izvedete kolektivno razpravo/diskusijo z uporabo naslednjih spodbud:

- Kakšno odgovornost ima vpliv ?

- Kateri pritiski oblikujejo digitalno vedenje?
- Kateri okoljski ukrepi so nam realni?

Udeleženci lahko: govorijo, pišejo, rišejo ...

Uporabite lahko Učni Pripomoček 7: Vodenje Razprav v Mladinskih skupnostih & Izziv Reševanja Problemov.

Pričakovani Rezultati / Zaključek

S temi vključujočimi modeli učnih ur bodo učitelji:

- Samozavestno prilagodili gradiva, ki temeljijo na zgodbah, za različne študente.
- Olajšali etične razprave o digitalnem vplivu in podnebni odgovornosti.
- Vključili načela dostopnosti, ne da bi učence stigmatizirali.
- Spodbudili sodelovalna, refleksivna in akcijsko usmerjena učna okolja.

Študenti bodo:

- Razvili kritično medijsko pismenost.
- Razumeli okoljske posledice digitalne kulture.
- Čutili vključenost in spoštovanje ne glede na učni profil
- Prešli od refleksije h konkretnim okoljskim ukrepom.

Vključenost krepi okoljsko vzgojo. Ko je učenje dostopno, postane sodelovanje smiselno, okoljsko državljanstvo pa dosegljivo za vse.

Viri & priporočila

- Zeleni vplivneži v Sloveniji:
- Sara Štiglic: https://x.com/SaraStiglic, okoljska aktivistka Mladih za podnebno pravičnost, aktivistka za Palestino in članica Global Diplomacy Lab.
- Nika Veger: https://beautyfullblog.si/), ena izmed najpomembnejših zelenih vplivnic. Zagovarja trajnostni življenjski stil brez odpadkov, trajnostno modo in je ambasadorka EU Climate Pact.

- Jernej Oprešnik: https://www.facebook.com/p/Jernej-Opre%C5%A1nik-61558354122075/, aktivni državljan, ki zagovarja trajnost, zmanjšanje odpadkov gospodinjstev in podobno.
- Sekvenca 14: Prilagajanje zgodbe za dostopnost in študente s SUT
- Učni Pripomoček 6: Prilagajanje zgodb različnim učnim slogom in starostnim skupinam (16–26 let)
- Učni Pripomoček 7: Vodenje razprav v mladinskih skupnah & Izzivi reševanja problemov
- AccessibleEU Centre, *A General Approach to Cognitive Accessibility*, European Union, 26 September 2025, https://accessible-eu-centre.ec.europa.eu/general-approach-cognitive-accessibility_en

Sofinancira
Evropska unija

Financira Evropska unija. Vendar pa izražena stališča ali mnenja pripadajo izključno avtorjem in ne odražajo nujno stališč ali mnenj Evropske unije ali Agencije za mladinske zadeve. Niti Evropska unija niti organ, ki dodeljuje sredstva, ne moreta biti odgovorna zanje.

Projektna številka: 2024-2-LT02-KA220-YOU-000293123

Vsa vsebina je pod CC BY-NC-SA 4.0